

**Zárószavazás előtti módosító javaslat**

**Kövér László úr,**  
az Országgyűlés elnöke részére  
**Helyben**

**Tisztelt Elnök Úr!**

A HHSZ. 107. § (1) bekezdés a) pontja alapján a **Polgári Törvénykönyvről** szóló T/7971. számú törvényjavaslat **T/7971/219. számú egységes javaslatához** az alábbi

**z á r ó s z a v a z á s e l ő t t i m ó d o s í t ó j a v a s l a t o t**

terjesztjük elő:

1. Az egységes javaslat 2:28. § (1) bekezdés a) pontja a következők szerint módosuljon:

*2:28. § [A gondnokság alá helyezés kezdeményezése]*

*(1) A gondnokság alá helyezést a bíróságtól*

*a) a nagykorú együtt élő házastársa, élettársa vagy bejegyzett élettársa, egyenesági rokona, testvére; kérheti.*

2. Az egységes javaslat 2:30. § (2) bekezdés b) pontja a következők szerint módosuljon:

*2:30. § [A gondnokság alá helyezés megszüntetése vagy módosítása]*

*(2) A gondnokság alá helyezés megszüntetését a bíróságtól*

*b) a gondnokolt együtt élő házastársa, élettársa vagy bejegyzett élettársa, egyenesági rokona, testvére; kérheti.*

3. Az egységes javaslat 2:31. § (3) bekezdése a következők szerint módosuljon:

*2:31. § [A gondnokrendelés]*

*(3) Gondnokul – ha ez az érdekeivel kifejezetten nem ellentétes – a gondnokság alá helyezett személy által az előzetes jognyilatkozatában megjelölt vagy a gondnok kirendelése iránti eljárásban az érintett által megnevezett személyt kell kirendelni. Ha ez nem lehetséges, elsősorban a gondnokság alá helyezett személlyel együtt élő házastársat, élettársat vagy bejegyzett élettársat kell gondnokul kirendelni. Ha az érintettnek nincs ilyen hozzátartozója, vagy a házastárs, az élettárs vagy bejegyzett élettárs kirendelése veszélyeztetné a gondnokság alá helyezett személy érdekeit, a gyámhatóság gondnokul olyan személyt rendel ki, aki a gondnokság ellátására az összes körülmény figyelembevételével alkalmas.*

4. Az egységes javaslat 3:141. §-a a következők szerint módosuljon:

*3:141. § [A társasági részesedés megszerzése házastársi vagyonközösség alapján]*

*A társasági szerződés módosítása szükséges ahhoz, hogy a tag házastársa házastársi vagyonközösség vagy házastársi közös vagyon megosztása jogcímén a társaság tagjává váljon. E rendelkezést a tag bejegyzett élettársa tekintetében is megfelelően alkalmazni kell.*

5. Az egységes javaslat 3:172. §-a egészüljön ki új (3) bekezdéssel a következők szerint:

3:172. § [Üzletrész a házastársi vagyonban]

(1) Ha a tag az üzletrészét házastársi közös vagyonból szerezte, a bíróság a házassági vagyoni perben a nem tag házastárs kérelmére, e törvény és a társasági szerződés üzletrész átruházásra vonatkozó rendelkezéseinek megfelelő alkalmazásával juttathat társasági üzletrészt vagy üzletrészhányadot; ebben az esetben az üzletrész másokat megelőző megszerzésére irányuló jog, valamint a törzsbetét teljes mértékben történő szolgáltatására vonatkozó feltétel nem érvényesül.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltakat megfelelően alkalmazni kell abban az esetben is, ha a házastársi közös vagyon megosztásáról a házastársak az üzletrész vonatkozásában megállapodtak.

(3) E § rendelkezéseit megfelelően alkalmazni kell bejegyzett élettársi kapcsolat esetén is.

6. Az egységes javaslat 3:173. § (1) bekezdés d) pontja a következők szerint módosuljon:

3:173. § [Az üzletrész felosztása]

(1) Az üzletrész

d) a házastársi vagy bejegyzett élettársi közös vagyon megosztása;  
*esetén osztható fel.*

7. Az egységes javaslat 4:13. §-a a következők szerint módosuljon:

4:13. § [Korábbi házasság, bejegyzett élettársi kapcsolat fennállása]

(1) Érvénytelen a házasság, ha a házastársak valamelyikének korábbi házassága vagy bejegyzett élettársi kapcsolata fennáll.

(2) Az újabb házasság a korábbi házasság vagy bejegyzett élettársi kapcsolat megszűnésének időpontjától érvényessé válik. Ha a bíróság a korábbi házasság vagy bejegyzett élettársi kapcsolat érvénytelenségét állapította meg, az újabb házasság a megkötésének időpontjára visszamenőleg válik érvényessé.

8. Az egységes javaslat Negyedik Könyv HARMADIK RÉSZÉNEK címe a következők szerint módosuljon:

### HARMADIK RÉSZ AZ ÉLETTÁRSI KAPCSOLAT [CSALÁDJOGI HATÁSAI]

9. Az egységes javaslat HARMADIK RÉSZÉNEK a rész címét követően a következő új VII. Címmel egészüljön ki, további szerkezeti egységeinek megjelölése értelemszerűen változik:

#### VII. Cím Az élettársi kapcsolat létrejötte és családjogi hatásai

4:86. § [Az élettársi kapcsolat létrejötte és megszűnése]

(1) Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben (a továbbiakban: életközösség) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri kapcsolatban.

(2) Az élettársi kapcsolat az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén az életközösség létesítésével jön létre, és megszűnik, ha az élettársak egymással házasságot kötnek, bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítenek vagy az életközösségük véget ér.

#### 4:87. § [Az élettársi kapcsolat nyilvántartása]

(1) Két nem cselekvőképtelen nagykorú személy közösen nyilatkozhat a közjegyző előtt élettársi kapcsolatuk tényének fennállásáról, és kérhetik nyilatkozatuk nyilvántartásba vételét.

(2) Az élettársi nyilatkozatok nyilvántartása az ellenkező bizonyításáig közhitelesen tanúsítja az élettársi kapcsolat fennállását, annak időtartamát és megszűnését.

#### 4:88. § [Az élettársi kapcsolat családjogi hatásai]

(1) Az élettársak jogai és kötelezettségei egyenlők. Kapcsolatuk fennállása alatt kötelesek közös céljaik érdekében együttműködni és egymást támogatni.

(2) Az élettárs a kapcsolat megszűnését követően az e törvényben meghatározott esetekben volt élettársától tartásra, a volt élettársával közösen használt lakás használatának és vagyoni viszonyaiknak a rendezésére tarthat igényt.

10. Az egységes javaslat 4:86. §-ának A változatában megjelölt rendelkezés a következők szerint módosuljon, B változata maradjon el:

#### 4:86. § [Az élettársi tartásra való jogosultság]

(1) Az életközösség megszűnése esetén volt élettársától tartást követelhet az, aki magát önhibáján kívül nem képes eltartani, feltéve, hogy

a) az életközösség legalább tíz évig fennállt; vagy

b) az életközösség legalább egy évig fennállt és az élettársak kapcsolatából gyermek született.

(2) A bíróság kivételesen indokolt esetben az (1) bekezdés a) pontjában meghatározottnál rövidebb időtartamú élettársi kapcsolat esetén is megállapíthatja a tartási kötelezettséget.

(3) Ha a volt élettárs a tartásra az életközösség megszűnését követő egy év eltelte után válik rászorulttá, volt élettársától tartást különös méltánylást érdemlő esetben követelhet.

11. Az egységes javaslat a NEGYEDIK RÉSZ VIII. Címét követően a következő új IX. Címmel egészüljön ki, további szerkezeti egységeinek megjelölése értelemszerűen változik:

### IX. Cím

#### Az élettársak vagyoni viszonyai

#### 4:92. § [Az élettársi vagyoni szerződés]

(1) Az élettársak egymás közötti vagyoni viszonyait az élettársi együttélés idejére szerződéssel rendezhetik. A szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A szerződésben az élettársak bármilyen olyan vagyoni jogi rendelkezést kiköthetnek, amely – szerződés vagy e törvény alapján – a házastársak között érvényesülhet.

(3) A szerződés harmadik személyekkel szemben akkor hatályos, ha a szerződést az élettársi vagyoni jogi szerződések nyilvántartásába bevezették, vagy ha az élettársak bizonyítják, hogy a harmadik személy a szerződés fennállásáról és annak tartalmáról tudott vagy tudnia kellett.

(4) Az élettársi vagyoni jogi szerződések nyilvántartására a házassági vagyoni jogi szerződések nyilvántartására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

#### 4:93. § [Élettársak közötti törvényes vagyoni rendszer]

(1) Ha élettársi vagyoni jogi szerződés eltérően nem rendelkezik, az élettársak az együttélés alatt önálló vagyonszerzők. Az életközösség megszűnése esetén bármelyik élettárs követelheti a másiktól az együttélés alatt keletkezett vagyonszaporulat megosztását. Nem számítható a vagyonszaporulathoz az a vagyon, amely házastársak esetén különvagyonnak minősül.

(2) Az élettársat a vagyonszaporulatból a szerzésben való közreműködése arányában, elsősorban természetben illeti meg részesedés. A háztartásban, a gyermeknevelésben valamint a másik élettárs vállalkozásában végzett munka a szerzésben való közreműködésnek minősül.

(3) Ha a szerzésben való közreműködés aránya nem állapítható meg, azt egyenlőnek kell tekinteni, kivéve, ha ez bármelyik élettársra nézve méltánytalan vagyoni hátrányt jelentene.

(4) Az élettársat a vagyonszaporulatból megillető részesedés védelmére és a vagyonszaporulat élettársak közötti megosztására – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a házastársak között szerződéssel kiköthető közszerzeményi rendszer rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.

12. Az egységes javaslat 4:95. § (1) bekezdése a következők szerint módosuljon:

4:95. § [Az élettárs feljogosítása a másik élettárs kizárólagos jogcíme alapján lakott lakás használatára]

(1) Az élettársi kapcsolat megszűnése esetén a bíróság a volt élettársat – kérelmére – feljogosíthatja a másik élettárs kizárólagos jogcíme alapján közösen használt lakás további használatára, ha

a) az életközösség legalább tíz évig fennállt; vagy

b) az életközösség legalább egy évig fennállt, és az élettársak kapcsolatából származó kiskorú gyermek lakáshasználati jogának biztosítása érdekében ez indokolt.

13. Az egységes javaslat a Negyedik Könyv HARMADIK RÉSZÉT követően a következők szerint egészüljön ki új NEGYEDIK RÉSSZEL, további szerkezeti egységeinek megjelölése értelemszerűen változik:

#### NEGYEDIK RÉSZ

##### A BEJEGYZETT ÉLETTÁRSI KAPCSOLAT

4:97. § [A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejötte]

(1) Bejegyzett élettársi kapcsolat akkor jön létre, ha az anyakönyvvezető előtt az együttesen jelen lévő két tizennyolcadik életévét betöltött, azonos nemű személy személyesen kijelenti, hogy egymással bejegyzett élettársi kapcsolatot kívánnak létesíteni.

(2) Tizennyolcadik életévét be nem töltött személy bejegyzett élettársi kapcsolatot a gyámhatóság előzetes engedélyével sem létesíthet.

4:98. § [A bejegyzett élettársi kapcsolat családjogi hatásai]

(1) Ha e törvény eltérően nem rendelkezik, a bejegyzett élettársi kapcsolatra a házasság érvénytelenségére, megszűnésére, a házastársak jogaira és kötelezettségeire vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy a bejegyzett élettársi kapcsolatot közös kérelem alapján a közjegyző is megszüntetheti.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően

a) a bejegyzett élettársak névviselésére a házastársak névviselésére vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók;

b) a bejegyzett élettársi kapcsolat apasági vélelmet sem a kapcsolat fennállásának ténye, sem reprodukciós eljárásban való részvétel alapján nem keletkeztet; és

c) a bejegyzett élettársakra a házastársak által történő közös örökbefogadásra vagy az egyik házastárs által a másik házastárs gyermekének örökbefogadására vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók.

(3) Bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése esetén a bejegyzett élettárs a volt férje nevét a házasságra utaló toldással nem viselheti tovább, és ez a joga akkor sem éled fel, ha a bejegyzett élettársi kapcsolata megszűnt. Ha a leendő bejegyzett élettárs a bejegyzett élettársi kapcsolat létesítését megelőzően házassági névként volt férje nevét vagy családi nevét viseli a házasságra

utaló toldással, és házassági nevét nem módosítja másik házassági névviselési formára, a születési családi nevének viselésére jogosult.

4:99. § [A bejegyzett élettársi kapcsolat részletes szabályai]

A bejegyzett élettársi kapcsolat létrejöttének és megszűnésének részletes szabályairól törvény rendelkezik.

14. Az egységes javaslat 6:312. §-a a következők szerint módosuljon:

6:312. § [A kezelt vagyon védeltsége]

(1) A kezelt vagyon tárgyaira a vagyonkezelő házastársa, bejegyzett élettársa, élettársa, továbbá személyes hitelezői és a vagyonkezelő által kezelt más vagyonok hitelezői nem támaszthatnak igényt. A kezelt vagyon nem része a vagyonkezelő hagyatékának.

(2) A vagyonkezelő házastársával, bejegyzett élettársával, élettársával, továbbá személyes hitelezőivel és az általa kezelt más vagyonok hitelezőivel szemben a kedvezményezett és a vagyonrendelő is felléphetnek, kérve a kezelt vagyon elkülönítését.

15. Az egységes javaslat HATODIK KÖNYV HARMADIK RÉSZ LXVIII. Fejezet XXV. Címe maradjon el, további szerkezeti egységeinek megjelölése értelemszerűen változik:

*[XXV. Cím  
Az élettársi kapcsolat*

6:513. § [Az élettársi kapcsolat létrejötte és megszűnése]

(1) Élettársi kapcsolat áll fenn két olyan, házasságkötés vagy bejegyzett élettársi kapcsolat létesítése nélkül közös háztartásban, érzelmi és gazdasági közösségben (a továbbiakban: életközösség) együtt élő személy között, akik közül egyiknek sem áll fenn mással házassági életközössége, bejegyzett élettársi életközössége vagy élettársi kapcsolata, és akik nem állnak egymással egyenesági rokonságban vagy testvéri kapcsolatban.

(2) Az élettársi kapcsolat az (1) bekezdésben foglalt feltételek fennállása esetén az életközösség létesítésével jön létre, és megszűnik, ha az élettársak egymással házasságot kötnek, bejegyzett élettársi kapcsolatot létesítenek vagy az életközösségük véget ér.

*Az élettársak vagyoni viszonyai*

6:514. § [Az élettársi vagyoni szerződés]

(1) Az élettársak egymás közötti vagyoni viszonyukat az élettársi együttélés idejére szerződéssel rendezhetik. A szerződés akkor érvényes, ha közokiratba vagy ügyvéd által ellenjegyzett magánokiratba foglalták.

(2) A szerződésben az élettársak bármilyen olyan vagyoni jogi rendelkezést kiköthetnek, amely – szerződés vagy e törvény alapján – a házastársak között érvényesülhet.

(3) A szerződés harmadik személyekkel szemben akkor hatós, ha a szerződést az élettársi vagyoni szerződések nyilvántartásába bevezették, vagy ha az élettársak bizonyítják, hogy a harmadik személy a szerződés fennállásáról és annak tartalmáról tudott vagy tudnia kellett.

(4) Az élettársi vagyoni szerződések nyilvántartására a házassági vagyoni szerződések nyilvántartására vonatkozó rendelkezéseket megfelelően alkalmazni kell.

6:515. § [Élettársak közötti törvényes vagyoni rendszer]

(1) Ha élettársi vagyoni szerződés eltérően nem rendelkezik, az élettársak az együttélés alatt önálló vagyonszerzők. Az életközösség megszűnése esetén bármelyik élettárs követelheti a másiktól az együttélés alatt keletkezett vagyonszaporulat megosztását. Nem számítható a vagyonszaporulathoz az a vagyon, amely házastársak esetén különvagyonnak minősül.

(2) Az élettársat a vagyonszaporulathoz a szerzésben való közreműködése arányában, elsősorban természetben illeti meg részesedés. A háztartásbasa gyermeknevelésben valamint a másik élettárs vállalkozásában végzett munka a szerzésben való közreműködésnek minősül.

**(3) Ha a szerzésben való közreműködés aránya nem állapítható meg, azt egyenlőnek kell tekinteni, kivéve, ha ez bármelyik élettársra nézve méltánytalan vagyoni hátrányt jelentene.**

**(4) Az élettársat a vagyonszaporulatból megillet ő részesedés védelmére és a vagyonszaporulat élettársak közötti megosztására – ha e törvény eltérően nem rendelkezik – a házastársak között szerződéssel kiköthető közszerzeményi rendszer rendelkezéseit kell megfelelően alkalmazni.]**

16. Az egységes javaslat 7:5. §-a a következők szerint módosuljon:

7:5. § [Kiesés a haszonélvezeti és a használati jogból, a kötelesrészből, továbbá a hagyományból és a meghagyásból]

Az öröklésből való kiesésre vonatkozó szabályokat a haszonélvezeti jog és a használati jog öröklésére, a kötelesrészsre, a hagyományra és a meghagyásra megfelelően alkalmazni kell, azzal az eltéréssel, hogy a hagyományos és a meghagyás kedvezményezettjének kiesése – ha e vonatkozásban helyettesítés nem történt – a hagyománnyal vagy meghagyással terhelt személy mentesülését jelenti.

17. Az egységes javaslat 7:14. § (2) bekezdése a következők szerint módosuljon:

7:14. § [Közvégrendelet]

(2) Nem lehet érvényesen közvégrendeletet tenni olyan személy előtt, aki a végrendelezőnek, a végrendelező házastársának, élettársának vagy bejegyzett élettársának hozzátartozója, gyámja vagy gondnoka.

18. Az egységes javaslat 7:23. §-a egészüljön ki új (4) bekezdéssel a következők szerint:

7:23. § [Közös végrendelet]

(1) Két vagy több személynek bármilyen alakban ugyanabba az okiratba foglalt végrendelezése érvénytelen.

(2) Házastársaknak az életközösség fennállása alatt készített, ugyanabba az okiratba foglalt írásbeli végrendelete érvényes, ha

a) sajátkezűleg írt végrendelet esetén az okiratot az egyik végrendelező elejétől végig maga írja és aláírja, a másik végrendelező ugyanabban az okiratban sajátkezűleg írt nyilatkozatban kijelenti, hogy az okirat az ő végakarátát is magában foglalja, és nyilatkozatát aláírja;

b) más által írt végrendelet esetén a végrendelezők egymás és a tanúk együttes jelenlétében írják alá az okiratot, vagy mindkét végrendelező egymás és a tanúk együttes jelenlétében külön nyilatkozik arról, hogy az okiraton szereplő aláírás a sajátja; vagy

c) a házastársak közvégrendeletet tettek.

(3) A több különálló lapból álló más által írt közös végrendelet akkor érvényes, ha minden lapját folyamatos sorszámozással látták el, továbbá ha minden lapját a végrendelezők és mindkét tanú aláírta. A sajátkezűleg írt közös végrendelet akkor érvényes, ha minden lapját folyamatos sorszámozással látták el, és minden lapját a másik végrendelező aláírta.

(4) A (2) és a (3) bekezdésben foglalt szabályokat a bejegyzett élettársak közös végrendeletére is megfelelően alkalmazni kell.

19. Az egységes javaslat 7:28. § (3) bekezdése a következők szerint módosuljon:

7:28. § [Utóörökös nevezése]

(3) Az örökhagyó érvényesen nevezhet utóörököst az elsősorban örökösnek nevezett házastársa halála esetére a házastársra háramlott hagyatéokra. Utóörökös nevezése a házastárs visszerhes rendelkezési jogát és a szokásos mértékű ajándéknál nem nagyobb értékre vonatkozó ingyenes

adományozási jogát nem érinti. Ezeket a szabályokat a bejegyzett élettárs utáni utóöröklésre is megfelelően alkalmazni kell.

20. Az egységes javaslat 7:43. §-a egészüljön ki új (5) bekezdéssel a következők szerint:

7:43. § [A közös végrendelet hatálytalansága és visszavonása]

(1) A házastársak közös végrendelete hatálytalanná válik, ha a végrendelet megtétele után közöttük az életközösség megszakadt, és az öröklés megnyílásáig nem állott helyre.

(2) A közös végrendelet hatálytalanná válik, ha megtétele után a végrendelezőknek vagy egyiküknek gyermeke születik, kivéve, ha a végrendelet eltérően rendelkezik. Ugyanez a hatása az örökbefogadásnak.

(3) Semmis a közös végrendeletbe foglalt rendelkezés egyoldalú visszavonása, ha azt a végrendelet kizárta, vagy arra a másik végrendelező értesítése nélkül került sor.

(4) Ha valamelyik házastárs érvényesen vonja vissza egyoldalúan a közös végrendeletbe foglalt rendelkezését, a másik házastárs végrendelete hatályos marad, kivéve, ha a végrendeletből megállapítható, hogy egyik fél sem tette volna meg rendelkezését a másiké nélkül.

(5) Az (1)-(4) bekezdésben foglalt szabályokat a bejegyzett élettársak közös végrendeletére is megfelelően alkalmazni kell.

21. Az egységes javaslat 7:46. §-a a következők szerint módosuljon:

7:46. § [Házastárs, élettárs és bejegyzett élettárs javára tett végrendelet hatálytalansága]

A házastárs, az élettárs vagy a bejegyzett élettárs javára az életközösség fennállása alatt tett végrendelet hatálytalan, ha az öröklés megnyílásakor az életközösség nem áll fenn, és az eset körülményeiből nyilvánvaló, hogy az életközösség visszaállítására nem volt kilátás és az örökhagyó nem akarta juttatásban részesíteni házastársát, élettársát vagy bejegyzett élettársát.

22. Az egységes javaslat 7:51. §-a egészüljön ki új (3) bekezdéssel a következők szerint:

7:51. § [Házastársak közös öröklési szerződése]

(1) Házastársak mint örökhagyók az életközösség fennállása alatt érvényesen köthetnek ugyanabba az okiratba foglalt öröklési szerződést.

(2) A felek eltérő megállapodásának hiányában az örökhagyókkal szerződő fél által örökölt lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon a túlélő házastársat holtig tartó hasznélvezeti jog illeti meg, ha ő azokat az örökhagyóval közösen használta.

(3) Az (1)-(2) bekezdésben foglalt szabályokat a bejegyzett élettársak közös öröklési szerződésére is megfelelően alkalmazni kell.

23. Az egységes javaslat egészüljön ki új 7:63. §-sal a következők szerint, további §-ainak számozása értelemszerűen változik:

7:63. § [Élettárs öröklése]

(1) Az örökhagyó élettársa az örökhagyóval közösen lakott lakáson és a hozzá tartozó berendezési és felszerelési tárgyakon holtig tartó használati jogot örököl, ha az életközösség legalább tíz évig fennállt és az öröklés megnyílásakor is fennáll.

(2) A használati jog nem korlátozható, és az élettárssal szemben megváltását sem lehet kérni.

(3) Az élettárs – a jövőre nézve – bármikor kérheti a használati jog megváltását. A használati jog megváltásának az élettárs és az állagörökös méltányos érdekeinek figyelembevételével kell történnie.

24. Az egységes javaslat egészüljön ki új 7:64. §-sal a következők szerint, további §-ainak számozása értelemszerűen változik:

7:64. § [Bejegyzett élettárs öröklése]

Az örökhatyó bejegyzett élettársa törvény szerint úgy örököl, mint az örökhatyó házastársa, és a törvényes öröklés házastársra vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell az örökhatyó bejegyzett élettársára.

25. Az egységes javaslat 7:75. §-a egészüljön ki új (2) bekezdéssel a következők szerint:

7:75. § [Kötelelésre jogosultak]

(1) Kötelelésre illeti meg az örökhatyó leszármazóját, házastársát és szülőjét, ha az öröklés megnyílásakor az örökhatyó törvényes örökösé vagy végintézkedés hiányában az lenne.

(2) Az örökhatyó bejegyzett élettársa úgy jogosult kötelelésre, mint az örökhatyó házastársa. A kötelelésre házastársra vonatkozó szabályait megfelelően alkalmazni kell az örökhatyó bejegyzett élettársára.

26. Az egységes javaslat 7:81. § (1) bekezdés d) pontja a következők szerint módosuljon:

7:81. § [A kötelelésre alapjából kivont adományok]

(1) Nem tartozik a kötelelésre alapjához

d) a házastárs vagy az élettárs, továbbá a leszármazó részére nyújtott tartás értéke;

27. Az egységes javaslat 7:86. § (1) bekezdése a következők szerint módosuljon:

7:86. § [A kötelelésre kiadása]

(1) A kötelelésre minden teher és korlátozás nélkül kell kiadni. Ha a kötelelésre kiadásánál a megmaradó vagyron az örökhatyó házastársának korlátozott haszonélvezetét vagy az élettárs – szükségleteire korlátozott – használatát sem biztosítaná, a kötelelésrenek a korlátozott haszonélvezet vagy a korlátozott használatot biztosító részét a haszonélvezet vagy a használat megszűnése után kell kiadni.

28. Az egységes javaslat 7:88. §-a a következők szerint módosuljon:

7:88. § [Haszonélvezeti vagy használati joggal terhelt hagyatéki tárgy kiadása]

Ha a vagyontárgyat az örökhatyó házastársát örökösként megillető haszonélvezeti jog vagy az örökhatyó élettársát örökösként megillető használati jog terheli, a vagyontárgyat a haszonélvezet vagy a használat megszűnése után kell kiadni.

29. Az egységes javaslat 7:96. § (4) bekezdése a következők szerint módosuljon:

7:96. § [Felelősség a hagyatéki tartozásokért]

(4) A házastárs és a bejegyzett élettárs a haszonélvezetével terhelt vagyronból, az élettárs a használatával terhelt vagyronból túrni köteles a hitelezők követeléseinek kielégítését, a hagyományon és a meghagyáson alapuló követelések kivételével.

30. Az egységes javaslat 8:1. § (1) bekezdés 1. és 2. pontja a következők szerint módosuljon:

8:1. § [Értelmező rendelkezések]

(1) E törvény alkalmazásában

1. közeli hozzátartozó: a házastárs, a bejegyzett élettárs, az élettárs, az egyeneságbeli rokon, az örökbefogadott, a mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő és a testvér;

2. hozzátartozó: a közeli hozzátartozó, [az élettárs,] az egyeneságbeli rokon házastárs, bejegyzett élettárs vagy élettárs, a házastárs, élettárs vagy bejegyzett élettárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastárs, élettárs vagy bejegyzett élettárs;



Az alapvető jogok biztosa utólagos normakontrollra irányuló indítványára az Alkotmánybíróság a **31/2012. (VI. 29.) AB határozattal** 2013. június 29-ig felfüggesztette a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 8. §-ának 2012. július 1-jei hatálybalépését.

Az ombudsman többek között a jogbiztonság, ezzel a jogállamiság sérelmére tekintettel – a Polgári Törvénykönyvnek a bejegyzett élettársak öröklését a házastárssal egy sorban megengedő szabályaival való ellentét miatt – támadta a törvény azon rendelkezéseit is, amelyek a törvényes öröklés rendjére vonatkozó keretszabályokban az így meghatározott családtagok öröklésének elsőbbségét írták elő a törvényes öröklés rendjében.

Az Alkotmánybíróság – az ügy érdemében hozott döntésig, de legkésőbb 2013. június 29-ig – az öröklési szabályok hatálybalépését függesztette fel. A testület ebben a határozatban a szűkített családfogalom tartalmi alkotmányossága kérdésében nem döntött, ám a két konkuráló törvény közül a Polgári Törvénykönyv öröklési szabályait a korábbi alkotmánybírósági gyakorlattal, és különösen a – házassággal azonos vagyoni joghatásokat kiváltó egyneműek közti bejegyzett élettársi kapcsolat létét alkotmányossági követelményként kimondó – 32/2010. (III. 25.) AB határozatban foglalt elvekkel összhangban állónak minősítette.

Az Alkotmánybíróság **43/2012. (XII. 20.) AB határozata** megállapította a családok védelméről szóló 2011. évi CCXI. törvény 7. § és 8. §-ai alaptörvény-ellenességét, és e rendelkezéseket megsemmisítette. Az alkotmánybírósági eljárás ebben az esetben is az alapvető jogok biztosának indítványára indult.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy miként a hatályon kívül helyezett Alkotmány a házasságot és a családot a magyar társadalom alapintézményének tekintette, ezzel egybevágó alkotmányozói szándékot mutat az Alaptörvény rendelkezése, ami a házasság intézményét mint férfi és nő között, önkéntes elhatározás alapján létrejött életközösséget, valamint a családot mint a nemzet fennmaradásának alapját az „Alapvetés” fejezetben szabályozza.

Az Alkotmánybíróság szerint a családjogi törvény túlságosan szűkre szabta a család fogalmát, amikor azt egy férfi és egy nő házasságára, az egyenesági rokon kapcsolatra vagy családba befogadó gyámságra épülő kapcsolatrendszerként határozta meg. A törvényhozó jelen esetben úgy élt egy Alaptörvényben nevesített intézmény – alacsonyabb jogforrási szinten történő – újra-definiálásának lehetőségével, hogy az ilyen szűken meghatározott család-definíció mellett még ettől elkülönítve, esetleg más elnevezéssel sem törekedett felsorolni azokat a törvény által elismert egyéb társas együttélési formákat, amelyeket az állami intézményvédelmi kötelezettségből fakadóan ugyanazoknak a támogatásoknak kell megilletniük, ami a családokat megilleti. „Ha a törvényhozó azt a megoldást is választja, hogy absztrakt jogszabályi fogalom-meghatározással egy általa választott életközösségi formát ki kíván emelni és mintául állítani, az intézményvédelmi kötelezettségből fakadóan akkor is köteles a törvény által elismert egyéb társas együttélési formáknak is megegyező szintű védelmet garantálni.”

A határozat rögzítette: „[h]a a jogalkotó a családokra nézve kíván jogokat és kötelezettségeket megállapítani, akkor azoktól a személyektől, akik a családalapítást házasságkötés nélkül, más tartós érzelmi és gazdasági életközösségben kívánják megvalósítani, jogokat nem vonhat vissza, a társkapcsolati forma meglévő védelmi szintjét nem csökkentheti.”

A határozat kitér arra is: az alaptörvényből fakadó követelmény, hogy a házasságot és a családot érintő intézményvédelmi kötelezettség nem eredményezheti a gyermekek bármilyen közvetlen vagy közvetett jellegű hátrányos megkülönböztetését azon az alapon, hogy szüleik házasságban vagy más típusú életközösségben nevelik őket. A családvédelmi törvény családfogalma azonban az

alaptörvényhez képest leszűkítő, nem képes eleget tenni a szélesebb körű állami intézményvédelmi kötelezettségnek.

Az AB leszögezte, hogy a családokat megillető alaptörvényi védelem kiterjed azokra a tartós jellegű társkapcsolatokra is, amelyekből közös gyermek származik. Ebben az esetben az állam intézményvédelmi kötelezettségének az a vonása került előtérbe, amely a keletkezett új életet hivatott oltalmazni - attól függetlenül, hogy az a jogalkotó által milyen szinten szabályozott vagy esetleg nem szabályozott együttélési formából származik.

Az AB korábbi gyakorlatából felidézte, hogy az azonos neműek tartós párkapcsolatának védelme nem a házasság és a család védelmét előíró intézményvédelmi kötelezettségből vezethető le, esetükben az elismerés és a védelem igénye az emberi méltósághoz való jogból, az abból származtatott önrendelkezési jogból, az általános cselekvési szabadságból, valamint a személyiség szabad kibontakoztatásához való jogból következik.

Az öröklési szabályokkal kapcsolatban a testület kimondta, hogy a törvényes öröklés rendjének egyértelműnek kell lennie, a vizsgált rendelkezések viszont olyan mértékben mondanak ellen a Polgári Törvénykönyvben rögzítetteknek, hogy ez jogalkalmazói jogértelmezéssel már nem oldható fel, így sértik a jogbiztonságot.

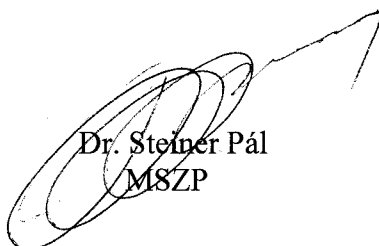
Az új Polgári Törvénykönyv Országgyűléshez benyújtott tervezete az Alaptörvénnyel összhangban fogalmazta meg a házasságra és házasságon kívüli együttélési formákra vonatkozó szabályokat. Ezt az összhangot a módosító javaslatokról való szavazás során a Fidesz-KDNP pártszövetség egyértelműen felrúgta, a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényjavaslat alaptörvény-ellenessé vált.

A zárószavazás előtti módosító javaslat egymással összefüggő pontjai az alaptörvény-ellenesség megszüntetésére irányulnak.

Budapest, 2013. február „11:11:11”



Mesterházy Attila  
MSZP



Dr. Steiner Pál  
MSZP



Lendvai Ildikó  
MSZP